

Palvelut ja resurssit -lautakunta 23.11.2023 § 38

§ 38

Talousarvion toteutumisen seuranta 1.1.–30.9.2023

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Rajahalme Ville

Päätösehdotus

Palvelutuotannon johtaja Pälve Matias

Palvelut ja resurssit -lautakunta päättää merkitä talousarvion toteutumisen seurannan 1.1.–30.9.2023 tiedoksi.

Käsittely

Taloussuunnittelupäällikkö Virtanen esitteli asiaa kokouksessa.

Päätös

Palvelut ja resurssit -lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Aluevaltuusto on hyväksynyt hyvinvointialuestrategian 25.10.2022 § 69 sekä 13.12.2022 § 88 talousarvion ja -suunnitelman vuosille 2023–2025. Hyvinvointialueen talousarvio perustuu asetettuun hyvinvointialuestrategiaan.

Talousarviossa on annettu määräykset talousarvion toteutumisen raportoinnista. Niiden mukaan talousarvion toteutumisesta raportoidaan aluevaltuustolle osavuosikatsauksissa neljännesvuosittain. Osavuosikatsauksessa raportoidaan strategian valtuustokauden tavoitteiden toteutuminen, käyttötalouden toteutuminen palvelualueittain, lisäksi kuitenkin HUS omana kokonaisuutenaan, sekä investointitalouden, tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan toteutuminen. Lisäksi annetaan tilinpäätösennuste. Myös mahdolliset talousarvion muutostarpeet esitetään ensisijaisesti osavuosikatsausten yhteydessä.

Vuoden 2023 talousarvio on hyvinvointialueen historian ensimmäinen sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen palveluiden järjestämistä vastaava talousarvio. Talousarvio on laadittu kuntien ja kuntayhtymien pohjallemieluun nojaten siten, että talousarvio määrärahoineen ja tuloarvioineen vastaisi mahdollisimman hyvin hyvinvointialueelle tosiasiallisesti siirtyneitä vastuita. Toiminnan käynnistymisestä ja merkittävistä organisatorisista muutoksista johtuen vuoden 2023 talousarvion valmisteluun on liittynyt poikkeuksellisen paljon epävarmuutta.

Taloudellisen tilanteen kehittyminen vuoden 2023 aikana

Aluehallitus käsitteli vuoden 2023 ensimmäisen osavuosikatsauksen 15.5.2023 § 55. Ensimmäisen osavuosikatsauksen tilinpäätösennuste oli heikentynyt talousarvion mukaisesta noin 1,4 milj. euroa, päättyen noin 72

milj. euron alijäämän. Tässä vaiheessa kuitenkin tunnistettiin paineita ennusteen heikentymiselle, ja paineen hillitsemiseksi aluehallitus päätti osavuositarkastuksen yhteydessä talouden ensivaiheen rationalisointitoimista. Ensimmäisen osavuositarkastuksen tilanne esiteltiin myös niissä lautakunnissa, joiden hallintosääntöön määriteltynä tehtävänä on oman vastualueensa talouden seuranta.

Vuoden toisen osavuositarkastuksen aluehallitus käsiteli 11.9.2023 § 130. Toisen osavuositarkastuksen tilinpäätösennuste heikkeni merkittävästi toisesta osavuositarkastuksesta, päättyen noin 86 milj. euron alijäämään. Tässä vaiheessa ensivaiheen talouden rationalisointitoimet olivat ehtineet vaikuttamaan vasta maltillisesti. Talousarviomuutoksia ei kuitenkaan lähdetty esittämään vielä tässä vaiheessa aluevaltuustolle, koska talouden toteutumiseen liittyi merkittävää epävarmuutta ja tunnistettiin rationalisointien potentiaali loppuvuoden aikana.

Vuoden kolmas osavuositarkastus käsitellään aluehallituksen kokouksessa 4.12.2023. Jo tässä vaiheessa voidaan kuitenkin todeta, että tilinpäätösennuste näyttää parantuneen oleellisesti toisen osavuositarkastuksen tilanteesta. Kolmannen osavuositarkastuksen tilinpäätösennuste päättynee ensimmäisen ja toisen osavuositarkastuksen ennusteiden välille. Ensivaiheen rationalisointitoimet ovat alkaneet vaikuttamaan toimintakuluja hillitsevästi, mutta ne eivät täysin riitä kompensoimaan toisessa osavuositarkastuksessa tunnistettuja talouden epävarmuustekijöitä.

Talouden tasapainottaminen jatkossa

Talouden tasapainottaminen pohjautuu aluevaltuuston 25.10.2022 § 69 hyväksymään hyvinvointialuestrategiaan, sekä 24.10.2023 § 60–61 hyväksymään palvelustrategiaan ja pelastustoimen palvelutasopäätökseen. Nämä dokumentit sisältävät suunnitelmat pitkäjänteiseen palvelurakenteen ja toiminnan kehittämiseen, jolla pystytään hillitsemään menojen kasvupainetta pidemmällä aikavälillä.

Tämän lisäksi hyvinvointialueen taloudellinen tilanne ja hyvinvointialuelain 115 §:n mukaan talouden tasapainovaatimus edellyttävät nopeampivaikutteista talouden tasapainotusta. Hyvinvointialuejohtaja julkaisi 27.10.2023 talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksensä vuosille 2024–2026, joka sisälsi merkittävän määrän nopeavaikutteisia talouden tasapainottamisen toimenpiteitä. Esitys on parhaillaan käsiteltävänä aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan taloussuunnitteluneuvotteluissa.

Aluevaltuusto päättää vuoden 2024 talousarviosta ja vuosien 2024–2026 taloussuunnitelmasta vuoden viimeisessä kokouksessaan 12.12.2023.

Hallintosäännön 56 § mukaan palvelut ja resurssit -lautakunnan tehtävänä on seurata oman vastualueensa osalta talousarvion toteutumista.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Päätöshistoria